

Haberler.

--- Melen hükümeti, cuntacı paşalar kliği faşizm merdivenine inatla tırmanıyorlar. 12 Mart muhtırasıyla memlekette faşist tipi bir diktatora uygulayan cuntacı paşalar şimdide bu askersek biçimi rejime hukuki ~~meşruiyet~~ ^{meşruyet} kazandırmak çabasındadırlar. Melen, gerek Mecliste grubu bulunan parti başkanlarıyla ve gerekse Bakanlar kurulunun son toplantısında yaptığı konuşmalarında Anayasanın 12 Mart muhtırasına göre değiştirileceğini, bugünkü faşist rejime karşı yönelebilecek hareketlerin ezilmesi için alınan baskı hareketlerinin daha da arttırılacağını, üniversitelerin ~~SSSSS~~ polislin kontrolünde olacağını, ^Uanıştay ve öteki Anayasa kuruluşlarının yetkilerinin kısıtlanacağını açıkladı.

12 Mart muhtırası Anayasanın yerini çoktan almıştır.

yaptığı konuşmasından sonra istifacılar arasında bir bölünme ~~oldu~~
19 senatör ve bir milletvekili partiden istifa etme kararından
vazgeçtiler. Bugüne kadar CHP den istifa edenlerin sayısı 15'i
buluyor. CHP içinde tamamen ^{ezik} tesettir edilmiş duruma düşen satırcı ile
Feyzioğluyla temaslara geçerek MGP ye gireceklerini açıklamışlar-
dır.

—Çankayada yeni dolaplar dönmektedir. İstanbulda bir süre denet-
lemelerde bulunduktan sonra Ankaraya dönen ⁺tağmaç, kontenjan sena-
törü olmayacağını, emekliyede ayrılmayacağını, Genel Kurmay başkanı
olarak kalacağını söyledi. Cumhurbaşkanı Sunay, Tağmaçın bu kesin
çıkışı karşısında, genel kurmay başkanlığı süresinin uzatılacağını
açıkladı. Bu olay, cuntacı paşalar arasında bir koltuk çatışmasının
sürüp gittiğini bir daha ispatladı. Yönetime fiilen el koyan

Tagmaç, doğrudan doğruya Çankaya köşküne yerleşmek ve OYAK gibi kârlı ve kirli işler çeviren holdingin başında kalmak istemektedir.

---Basında yapılan son açıklamaya göre, yılda 37 milyar lirayı bulan kredilerin % 94,5 'i özel sektöre verilmektedir. Ancak % 5,5 de kamu sektörüne ayrılmaktadır. Bu rakamlar, özellikle yabancı tekellerin hakim olduğu büyük kuruluşların devlet kredisıyla ayakta tutunduklarını göstermektedir. Aynı zamanda devlet kredilerinin büyük bir kısmının da toprak ağalarına, büyük çiftlik beylerine peşkeş çekildiğini doğrulamaktadır. Kredi müessesesini parmağına dolayan işbirlikçi hükümet, işçi sınıfını ve emekçi halkı büyük tekellerin, toprak ağalarının, aracı ve tefecilerin hakimiyeti altında tutmak için bir araç olarak kullanmaktadır. Hükümetin bol keseden sağladığı kredilerden yararlanan vurguncular ise

Anayasada demokratik ^{haklar} kısıtlılar, insan hakları diye bir şey kalmamıştır. Faşistleşen devlet iktidarı işçi sınıfının, halk yığınlarının örgütlenmesinden, bilinçlenmesinden korktuğu için Anayasadaki demokratik hakları durmadan budamaktadır. Anayasanın yerini alan 12 Mart muhtıresini resmileştirmek, kanunlaştırmak isteyen paşalar, ~~SSSSSSSSSSSSSSSS~~ ^{bir yandan da} bu faşist yöntemleriyle CHP ni vurmak, ortanın solunu yıpratmak, yıldırma hazırlıkları içindedirler. Bu nedenle CHP genel başkanı Ecevit ve ~~SSSSSS~~ bazı CHP yöneticilerine karşı dava açılmış, ortanın soluna karşı bir saldırıya geçilmiştir.

—CHP nin 21'ci genel kurultayında büyük bir yenilgiye uğratılan Satırcılar partiden ayrılıp yeni bir parti kurma teşebbüslerine devam etmektedirler. Adananın en büyük toprak ağalarından olan Kemal Satır CHP li 28 parlamenterle yaptığı toplantıda partiden istifa etmeyi kararlaştırmışlardı. Ancak İnönü'nün meclis grubunda

çoğu zamanlar bu kredileri emekçi halka birkaç misli ^{denk faizle} faizle vermekt
devletin parasıyla hakı soymaktadırlar.

---Dört tarafından denizlerle çevreli olan Türkiye ticaretinin
% 98'i deniz yoluyla yapılmaktadır. Fakat ihraç edilen ve memle-
kete getirilen malların yalnız % 28'i Türk ticaret gemileriyle
geri kalan kısmı ise Amerikan Ekspor Laym gemileriyle yapılmak-
tadır. Bu da büyük döviz kaybına yol açmaktadır. Gemi Mühendisleri
Odasının yayınladığı broşürde, Türkiyenin yalnız 1971 yılında yabancı
armatörlere 140 milyon dolar navlun ödediği açıklanmaktadır.
Bugün Türk ticaret filosu dünya ülkeleri arasında en perişan bir
vaziyettedir. Osmanlı imparatorluğunun çöküşünden bu yana kadar
ticaret filomuz bir gerileme içinde ekonomiye ağır bir yük olmuş-
tur. Oysa, deniz yoluyla nakliyat en ucuza mal olmaktadır. Bu durumu
iyi benimseyen komşularımız ticaret filolarını genişleterek her yıl

Melenin Diyarbakır ziyaretinde sıkıyönetim komutanlığında düzenlenen brifingte Kurmay yüzbaşı Yalman, çok sayıda ilerici ve demokratik görüşlü Kürt vatandaşının tutuklandığını ve birçoğunun da sürgünlere gönderildiğini açıkladı.

Öte yandan, Askeri Yargıtay Daireler Kurulu, Askeri Yargıtay dördüncü dairesinin kararını kaldırarak İstanbul 3 numuralı sıkıyönetim mahkemesinin Ziya Yılmaz hakkında verdiği idam kararını onayladı. Bilindiği gibi, bundan bir süre önce Ziya Yılmaz, Kâmil Dede ve Necmi Demir İstanbul 3 numuralı sıkıyönetim mahkemesinde idam istekleriyle yargılanmışlardı. Faşist sıkıyönetim mahkemelerinde yüzlerce yurtsever ölüm ve ağır hapis cezalarıyla yargılanmaktadır. Bu yurtseverlerin hayatı tehlikededir. Onları sıkıyönetim mahkemelerinden, işkence odalarından, faşist savcılarının elinden, idam ve ağır hapis cezalarından ancak girişeceğimiz yığinsal protesto eyle

leriyle kurterabiliriz. Bu alanda yürütülen kampanyayı yalnız memleket içinde değil, memleket dışında, yabancı ülkelerde çalışan işçi ve öğrencilerimiz arasında da yaymak, cuntacı paşaların Türkiye de ilerici yurtsever güçlere karşı izledikleri faşist terör hareketini, yurtseverlere verilen ölüm ve ağır hapis cezalarına dünya kamuoyuna duyurmak, faşist cuntacı klığın gerçek yüzünü açığa vurmak lâzımdır.

--- İşçi direnişleri:

-----^{mi}elenin başkanlığında toplanan Bakanlar Kurulu, kamu kesiminde gelişen işçilerin bağlı oldukları sendikalar tarafından yürütülen toplu iş sözleşme^{si}/görüşmeleriⁿⁱ ele almadı. Toplantıda, işçi direnişlerini önlemek için yeni baskı tedbirlerinin alınması kararlaştırıldı. Bu karara göre işçilerin grev hakkı daha da kısıtlanmakta,

toplu iş sözleşmelerinin sıkıyönetimin baskısı altında imzalanması ve işyerlerinde sıkı polis tedbirlerinin alınması öngörülmektedir.

Bu yıl kamu kesiminde çalışan 400 bin işçiyle ilgili toplu iş sözleşmelerinin imzalanması yılıdır. Bazı sendikalar bu alanda görüşmelere başlamış, bazıları ise hazırlıklar içindedir. Ancak toplu sözleşme görüşmeleri sıkıyönetim terörü altında yapılmakta ve bundan destek gören patronlar işçi isteklerine yanaşmamaktadırlar. Devrimci sendikalar, bütün bu baskılara rağmen, işçi haklarının alınması için grev ve diğer demokratik yollardan mücadeleye devam etmektedirler.

---Haber iş sendikasının İstanbul telefon başmüdürlüğüne bağlı 7 işyerinde 10 temmuzda başlattığı grev, bütün engellemelere ve baskı-

lara rağmen devam etmektedir. Haber iş sendikası genel sekreteri Mustafa Acar, PTT genel müdürlüğünün işçi isteklerine yanaşmaması yüzünden greve başvurduklarını açıkladı. İstanbul telefon müdürlüğüne bağlı 7 iş yerinde 600 işçinin grevi büyük bir dayanışma içinde sürdürülmektedir. Sendika merkezi, anlaşmazlığın uzaması halinde başmüdürleğe bağlı öteki işyerlerinde de kademeli olarak greve başlanılacağını açıkladı.

-27 Nisanda Çorumda 11 kiremit fabrikasında başlatılan Çimse iş grevi de başarılı bir şekilde devam etmektedir. İşçiler birlik halinde grevi yürütmektedirler. Çimse iş genel sekreteri, toprak sanayi patronların işçileri devamlı olarak sömürdüklerini, sigortasız çalıştırdıklarını, her türlü sosyal haktan yoksun bıraktıklarını bildirmiş ve grevin işçi isteklerini elana dek sürdürüleceğini belirtmiştir.

11.
—Türk Genç Ulaş İş Federasyonu ile Türk Taşıt İşverenleri Sendikası arasında 15 bin gemi adamı ve büro personelini kapsayan toplu iş sözleşmesi görüşmeleri devam etmektedir.

—Kraysler şirketi ile Otomobil iş sendikası arasında bir süreden beri devam eden toplu iş sözleşmesi anlaşmayla sonuçlandı. ^{İmzalanan} ~~ŞŞŞŞ~~ ^{yeni} toplu sözleşme ile işçiler, ekonomik ve sosyal haklar elde ~~ŞŞŞŞŞŞŞŞ~~ ettiler. Yapılan açıklamada, prim ve sosyal yardımların yanında asgari aylık ücretin 1800 liraya çıkarıldığı bildirildi. Ayrıca primleri patron tarafından ödenmek üzere tüm işçiler hayat sigortasına bağlanmıştır. Bu, Otomobil iş sendikasına bağlı işçilerin azimli direnişinin bir başarısıdır.

Ekonomik yardımlaşma konseyi üyesi 8 ülkede 1 milyon bilim adamı çalışmaktadır. Dünyanın her üç bilim adamından biri sosyalist ülkelerde çalışmaktadır.

Ekonomik yardımlaşma konseyinin 26. ci yıllık toplantısında Kubanın konseye üye teklifi görüşülmüş ve oybirliğiyle kabul edilmiştir. Böylelikle ekonomik yardımlaşma ülkelerinin sayısı 9-a çıkmıştır.

Prag'da "Barış ve sosyalizm problemleri" dergisinin düzenlediği --- Sovyetler Birliğinin 50 ci kuruluş yıldönümü ve Sovyetler Bir-

liğinde ulusal sorunun çözülmesiyle edinilen tecrübelerin uluslararası önemi konulu teorik konferans çalışmalarını tamamladı. Konferansa 44 şitli ülkelerden 47 komünist ve işçi partisi temsilcileri katıldı. Türkiye Komünist Partisi birinci sekreteri Yakub Demir yoldaş da bu konferansın çalışmalarında hazır bulundu.

--Fransız Komünist ve sosyalist partilerinin ortak hükümet programı, Fransız Komünist Partisinin genişletilmiş plenumunda onaylandı. Fransız Komünist Partisi genel sekreter yardımcısı Marşé yaptığı bir konuşmada, ortak programın, Fransadaki sol güçlerin birliğini en yüksek düzeyde sağladığını, emekçi yığınların bu programı benimsediklerine ve gerçekleşmesi için için çaba harcamaklarına dair ümidini belirtti.

Ortak hükümet programı demokratik bir düzeni hedef tutmaktadır. Yani, Fransada sol güçlerin bir hükümet kurmasını ve ülkede politik, ekonomik ve sosyal dönüşümlerin gerçekleştirilmesini öngörmektedir. Bu dönemde bir yandan, büyük tekellerin, bankaların gücü azaltılacak, bunların birçoğu devletleştirilecek, öte yandan da, işçi ve emekçilerin demokratik hakları arttırılacak, devlet yönetimine doğrudan doğruya katılma olanağı sağlanacaktır.

TKP nin SESİ

Dış haberler.

---Sosyalist ülkeler ekonomik yardımlaşma konseyinin yıllık toplantısı Moskova'da gelişmelerine devam ediyor. Toplantıya ,Konseye üye 8 sosyalist ülke başbakanlarıyla Küba ve Yugoslavyadan da gözlemciler katılmaktadır. Ekonomik yardımlaşma konseyi üyesis sosyalist ülkeler sanayi üretimi bu yılın altı ayında % 6,8 oranında bir artış göstermiştir. Gelişmiş kapitalist ülkelerde ise bu artış ancak % 2,6 oranında, Ortak pazar üyesi ülkelerde ise % 3,4 oranında bir gelişme kaydedilmiştir. Bu yılın ilk yarısında Sovyetler Birliği sanayinde gelişme hızı 7,9'u bulmuştur, Yalnız son 6 ay içinde Sovyetler Birliğinde 200 milyon ton petrol üretilmiştir. Bu rakkam geçen yılın aynı dönemine kıyasla 11 milyon ton daha fazladır.

Yazı

15 Temmuz 1972 Öm.

Faşizmi kanunlaştırma çabaları

Memlekette faşist biçimi askeri rejim sürüp gidiyor. Faşist cunta haline getirilen, bütün idareyi elinde toplamış olan Milli Güvenlik Kurulu 12 Mart muhtırasını Anayasanın üstüne çıkarmak için yeni faşist tedbirler alıyor. Cunta Çankayada bunu uzun uzadıya görüştü. Sonra, Cuntanın başı Sunay, siyasi parti başkanlarını Florya köşküne çağırdı. Orada verdiği yemekte cuntanın niyetlerini açıkladı. Uç gerici partinin başkanları, Demireller, Feyzioğulları, Bozbeyliler korkudan seslerini bile çıkaramadılar.

Devlet
Cuntacı paşalar, tepeden inme tedbirleriyle Güvenlik Mahkemeleri kurmak niyetinde. Tıpkı bir zamanın İstiklal mahkemeleri gibi, astığı

astık, kestığı kestik ~~teh~~ör mahkemeleri olacak bunlar. Yurtseverler hakkındaki kararları temyiz edilemeyecek. Çünkü Cunta, Danıştay ve benzeri gibi Anayasa kuruluşlarının yetkilerini geniş ölçüde kısıtlama hazırlığı içindedir. Anayasaya, 12 Mart muhtırasının tartışma konusu yapılmaz ~~kanun~~ kaydının geçirilmesi istenilmektedir. Böylelikle Anayasa yerine geçmiş olan 12 Mart muhtırasının kanunlaştırılması amacı güdülmektedir.

Görüldüğü gibi Cuntanın tezgâhladığı tedbirler, hep elde edilmiş özgürlükleri yoketmek, Anayasayı bütünüyle yozlaştırmak ve halk direnişinin yoğunlaştığı siyasi kuruluşları ezmek yönündedir.

Son olaylar bir başka gerçeği daha ortaya çıkardı. Cuntacı paşalar arasındaki koltuk kavgasının sürüp gittiği gerçeğini. Tağmaç ve diğer cuntacı paşalar, emeklilik yaşına geldikleri halde, ordudan ayrılıp ayrılmama konusunda yoğun kulis faaliyetleri yürütüyor. Birbirinin

ayağı altına kappuz kabuğu koymaya çalışıyorlar. Tağmaç bir aralık cumhurbaşkanlığı konteyjan senatörlüğüne razı olmuştu. Sonra genel kurmay Başkanlığında kalmak için ayak diretti. Apaçık ki Tağmaçın gözü Çankayada'dır. ^{Ve} Bu yıl emekliye ayrılması gerektiği halde, Cumhurbaşkanı olabilmek için elinde kuvvet bulundurmak gerektiğini düşünüyor, ve gerek orduyu, gerekse militarist kliğini, komprodorlaşmış paşaların arpalığı haline gelen ~~(~~ OYAK'ı ~~)~~ elinden kaçırmak istemiyor. Paşalar bu yağma yarışında kanun, nizam tanımıyorlar. Kanunlara uymaktansa, onları kendilerine uydurmak, çıkarılarına daha uygun düşünüyor. Bu nedenle Sıkıyönetimi biteviye uzatıyorlar. Anayasa'yı baştan aşağı budadılar. Memleketi tam bir tutsaklar kampı haline getirdiler. Faşist Sıkıyönetim mahkemeleri ölüm kararları yağdırıyor. Baskınlar, tarama-taramalar günlük olaylar

olmakta devam ediyor. Sıkıyönetim~~in~~ uygulamasının 15. ayında İstanbulda, Ankarada, İzmirde halâ askeri birlikler devriye geziyor.

Fakat bunca sert baskılar, tutuklamalar, arama taramalar, idamlar, ağır hapis cezaları, memlekette teröre, faşist biçimi yönetime, paşalar cuntasının zorbalıklarına karşı sürdürülen direnişi durduramıyor. Bu direnişin başını işçi sınıfı çekiyor. 12 Marttan önce olduğu gibi, askeri darbeden sonra da halkımıza dayatılmış olan faşist hükümetlere karşı ^{da} direnişin öncülüğünü hep işçi sınıfı yapmıştır. Faşist terör, kanunlarca tanınan grev hakkının kullanılmasına her nekadar engel olduysa da, işçi sınıfının bu direniş silâhını elinden alamadı. Giderek faşist yönetime karşı koyma eylemleri yeni bir aşamaya ulaşıyor. Büyük

burjuvazinin açık diktatörlüğüne karşı, Amerikan köleliğine karşı ulusal direniş, toplumun gittikçe daha geniş kesimlerini kucaklıyor. Ulusal demokratik bir cephe kurmak için gerekli koşullar her gün daha fazla olgunlaşıyor. Faşizmin ancak güç birliği ile yenilebileceğini tarih defalarca ispat etmiştir. Türk halkı bu bilince varmıştır ve demokratik tek cepheye doğru adım adım ilerlemektedir.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH